

L'Obra, a la recerca de nous adeptes

L'Opus Dei: ¿secta o església?

Últimament l'Opus Dei està adquirint una imatge pública que cada vegada més l'apropa a una agrupació sectària que no a una entitat catòlica. Diversos testimonis expliquen a EL TEMPS, les seves experiències amb l'Obra, i ajuden a entendre les causes d'aquest canvi.

Q uines són les sectes que coneixes?"

Aquesta pregunta ha estat realitzada recentment per l'entitat privada i no lucrativa Associació per a la Informació sobre Sectes (AIS) a 21 col·legis del Principat. Els enquestats tenien una edat de 15 a 17 anys, i l'objectiu de l'estudi era esbrinar quin era el grau de coneixement que tenien els escolars de Catalunya de les sectes considerades com a destructives. El més sorprenent del cas és que la resposta a la demanda que encapçala aquestes línies va oferir uns resultats prou reveladors: les associacions més anomenades pels estudiants foren, primer, l'Hare Krisna; segon, els Testimonis de Jehovà; i, tercer, l'Opus Dei.

La joventut catalana, doncs, veu, com més va més, l'Opus Dei com una secta equiparable a la Dianètica, els Mormons, els Nens de Déu o la Moon, per citar com a exemples les altres agrupacions sectàries que, en ordre de major a menor, segueixen l'Obra en l'enquesta dels estudiants. Aquesta dada, insòlita a primera vista, potser no ho és tant si tenim present que la mateixa enquesta assenyala que un 40 % dels alumnes van manifestar haver estat convidats per membres de diverses sectes a participar en les seves activitats. Donades les característiques del proselitisme que practiquen els membres de la Prelatura de l'Opus Dei, no és aventurat imaginar que una bona part d'aquests estudiants deuen d'haver rebut més d'una proposta d'aquest signe; circumstància que molt bé els pot haver dut a qualificar l'Obra com a secta, sense distinció, a nivell pràctic i quotidià, de les altres agrupacions esmentades. La hipòtesi precedent, junt a les cada vegada més habituals denúncies efectuades per familiars de joves contra l'Opus —per *segrest*—, han anat configurant a la Prelatura una imatge obscura i perniciososa.

D'entre aquestes denúncies, les que més ressò han tingut han estat les interposades per per Jaume Crespi i Nicolàs Saiz. L'últim –teòleg– va acusar a final de l'any passat l'Opus Dei d'haver *captat* la seva filla mitjançant la influència exercida per l'entitat catòlica quan la noia era menor d'edat; en complir els divuit anys, la filla de Nicolàs Saiz, Gemma, va ingressar a la Prelatura a Barcelona. Segons Nicolàs Saiz, que va presentar la denúncia al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya contra el Centre Cultural Pineda

(Hospitalet de Llobregat) i la Residència El Vallès –filial de l'anterior i pertanyent a l'Opus–, tots els indicis apunten a pensar que les alumnes del Centre Cultural Pineda realitzaven estudis de Formació Professional en El Vallès, quan aquesta residència no estava autoritzada per a impartir estudis de FP; pel contrari, es dedicava a la formació en l'esperit de l'Obra a noies que havien ingressat o volien ingressar com a numeràries auxiliars de l'Opus. El gener d'enguany, la Generalitat va obrir un expedient per investigar aquestes presump-

tes irregularitats, i el diputat al Parlament de Catalunya del Grup Socialista, Magí Cadevall, va presentar, per les mateixes dates, una sèrie de preguntes sobre les activitats que duïen a terme en els anteriors centres.

L'OPUS DEI I ELS PAÏSOS CATALANS

L'altre cas, el de Jaume Crespi, és prou similar; inclús la noia, Sussanna Crespi, era amiga de Gemma Saiz. Ambdues feinejaven de *cangurs* per a matrimonis

La Carme, una numerària penedida: "Havíem de colpejar-nos "

El cas de la Carme és un testimoni cru del món de l'Opus de portes endins. La seva estada a l'Obra fou "com el pas per un túnel on tot és cada vegada més fosc". Com en altres casos, tot començà amb una invitació d'una amiga d'anar a estudiar a un col·legi major situat a la part alta de Barcelona, prop de la Zona Universitària de Pedralbes.

CONFESSIONS

"La meua primera sorpresa va ser veure que totes les noies, malgrat la seva edat –divuit, vint anys–, anaven sempre amb faldilles" ens comenta, recordant el dia en què hi posà els peus per primera vegada. "Tenien unes sales d'estudi molt preparades, amb molts llibres". La Carme trobà un ambient acollidor i per això va decidir seguir els consells de la directora del centre. "Ens deia que seria millor deixar d'anar a classe a la facultat, que en el col·legi trobaríem el material d'estudi necessari. El que volien era evitar el nostre contacte amb els nois".

Donada la seva formació catòlica, la Carme anava a la missa que hi feien. Aviat li assignaren un confessor amb el qual va mantenir una excel·lent relació. "Recordo que van enganxar-me en una època molt fluixa, acabava de tallar amb un noi i estava deprimida. El meu confessor era un home molt vital i em donava consells contínuament. El primer que va preguntar-me era si era verge, condició indispensable per entrar. Va aconseguir crear-me una dependència molt forta. Després, vaig saber que a més de capellà era psiquiatre".

"A l'estiu, vam anar a Roma. Allí va venir-me a veure la directora, a l'habitació de l'hotel. Jo estava sola i allí, lluny de casa i sense poder-ho parlar amb la família, em va proposar d'entrar a l'Opus Dei. Vaig accedir". A partir d'aquell moment, els fets se succeïren amb rapidesa. A l'octubre, la Carme no començà el curs amb les seves amigues. Anava al col·legi major a primera hora del matí i s'hi estava tot el dia. "Cada vegada hi estava més ficada. Tots els dies fèiem missa i em van canviar el confessor, que era molt més dur que l'altre. No parava de dir-me que jo havia adquirit un compromís sagrat amb Déu".

MORTIFICACIONS DIVERSES

La reclusió de la Carme dins del col·legi li va fer perdre les seves amistats, i l'alimentació era dolenta. El record més esgarrifós d'aquella època eren les *mortificacions*. Totes les numeràries estan obligades a portar un collaret de punxes que han de lligar-se a les cuixes. "Ho anomenen cilici. A mi se m'adormien les cames mentre estudiava, del mal que em feia. També estàvem obligades setmanalment a fer les *disciplines*. A colpejar-nos el cul amb un fuet. Des dels passadissos podia sentir els crits de les noies i el soroll horrible de les cordes sobre la pell". La Carme, al cap d'un any de ser a l'Opus, no ve resistir-ho més, i va marxar. Una vegada fora, les seves companyes li van fer la vida impossible. "Tot el que em van fer passar, tant quan era dins com després, no té res de cristià".

de l'Obra. La queixa dels pares de la Sussana va venir motivada per considerar que la seva filla havia estat influenciada, sent menor d'edat, per membres de l'Opus amb la finalitat d'*orientar la seva vocació*.

La influència sobre els joves —a semblança dels exemples anteriors— que duu a terme la Prelatura, no és, però, un procés indiscriminat. Els nois i noies escollits acostumen a ser de classe social alta (o bé mitjana-alta), o amb possibilitats d'efectuar una brillant trajectòria acadèmica. Un testimoni d'aquesta selecció és el cas de la Isabel i la Mònica: "Durant el primer curs de Ciències de la Informació, a Bellaterra, vam voler comprovar la veracitat d'un anunci que penjava d'un taulell d'un dels passadissos, en el qual s'oferien cursos de periodisme de franc amb una sola condició: ser noies".

"Vam anar-hi —continuen explicant la Isabel i la Mònica—, atretes per aquest estrany requisit. El local, a l'Eixample barceloní, semblava una acadèmia com qualsevol altra, ens vam apuntar i vam començar les classes. Tot i això, ni les secretàries ni les monitores del centre ens van rebre amb gaire entusiasme, suposem que pel nostre aspecte *progre*, molt fora d'ambient. I va anar passant el temps, amb una poc dissimulada indiferència cap a nosaltres".

"Finalment, la monitora va anunciar una sortida a Madrid per a visitar la redacció d'un diari i mantenir un contacte directe amb periodistes professionals. Ens hi vam apuntar, també, però ens van dir que ja no hi havien places; i això, malgrat que vam insistir. Per una companya, temps més tard, vam saber que, com sospitàvem, l'autocar no anava ple, i que ens havien negat la presència perquè era clar que amb el nostre aspecte *hauríem distorsionat la bona marxa del viatge*".

"També vam saber —expliquen la Isabel i la Mònica— que la redacció del diari al qual van anar era d'un caràcter marcadament confessional i conservador, i que el director del rotatiu els va alligonar sobre les virtuts del bon periodista en la nostra societat, etc. L'endemà, mentre feien una visita turística per la capital d'Espanya, en el autocar, la monitora els va parlar de la importància dels valors humans en la formació de tot professional del periodisme, i de la grandesa de realitzar la feina complint amb el mandat de Déu. D'això, era evident, n'havia estat una bona mostra el diari

que havien visitat i algun dels seus col·laboradors, membres de l'Opus Dei..."

La Prelatura de l'Opus, malgrat les denúncies, la seva mala imatge externa i els testimoniatges com el precedent, continua emparant-se davant de l'acusació de comportament sectari en el fet de la seva adscripció a l'Església Catòlica. I no tan sols això; la veritat és que la gestió de Joan Pau II al Vaticà ha resultat beneficiosa per a l'Obra.

Només en l'aspecte del nomenament de bisbes, cal recordar que el Sant Pare ha designat com a arquebisbe de Salzburg a Georg Eder; com a bisbe de Voralberg, també a Àustria, a Klaus Küng; i com a bisbe auxiliar de Viena a Kurt Krenn; tots ells vinculats a l'Opus Dei. Amb tot i això, el 1982, Joan Pau II va erigir l'Obra com a Prelatura personal.

Als Països Catalans, es parla que l'Opus Dei passa per una etapa de fort entusiasme, a causa, evidentment, del nomenament de monsenyor Ricard Ma. Carles com a arquebisbe de Barcelona, a qui sempre —igual que a l'arquebisbe de València, Miquel Roca— se li han atribuït simpaties cap a la Prelatura. D'altra banda, fonts eclesiàstiques consultades per EL TEMPS assenyalen que l'Opus Dei, als Països Catalans, té una importància molt relativa. Aquesta afirmació s'argumenta pel fet que, des de l'Església de base, la singladura de l'Obra es contempla com una cosa aliena, i fins i tot forana. "No podem oblidar que l'Opus —afirma un capellà barceloní— prové d'Espanya, i és per aquesta raó que als Països Catalans la Prelatura es mou en uns cercles tancats i bastant distants de nosaltres; de fet, la majoria dels seus membres són castellans".

MECANISMES DE PROPAGANDA

L'Obra, però, lluny de minvar les seves influències terrenals —que abarquen camps tan lucratis com l'empresarial, l'econòmic i el polític— continua exercint, com més d'una vegada se l'ha titllat, de *Santa Màfia*. I, per aquesta causa, ha de ser receptacle incessant de noves vocacions, malgrat el qüestionament a què es veuen sotmesos els seus mètodes de proselitisme. Últimament, l'Opus Dei, en ser conscient del nivell de detecció d'aquests mecanismes de propaganda en ambients universitaris —col·legis majors—, ha optat per centrar les activitats de proselitisme en cercles distints als ja ben coneguts popular-

ment, dirigint-se cada vegada més cap als centres d'esbarjo i poliesportius: els seus *clubs*. D'aquesta manera, pot atraure els adolescents amb luxoses piscines, moderns camps de bàsquet i completíssims gimnasos.

No obstant, això no significa que la Prelatura hagi eliminat les seves pràctiques de propaganda habituals, vinculades a l'àrea acadèmica.

El cas de la Rosa n'és un bon exemple: "Acostumo a vestir el millor que puc, tot i que de manera prou discreta, i anar a classe amb un *Ibiza* que em van comprar els meus pares. Això i ser estudiant dels primers cursos de Dret, suposo que els deuria haver semblat un bon objectiu".

"Un dia —continua la Rosa—, mentre esperava que es revelessin les fotografies en un *foto-maton*, una noia, que també esperava que la màquina fes la mateixa operació amb els seus negatius, romania al meu costat. Vam establir conversa i al cap de poc, en confessar-me que no era de Barcelona i que com que no coneixia encara massa gent, s'avorria bastant, vam intercanviar telèfons".

"Al cap d'uns dies —explica la Rosa—, aquella noia, que jo ja ni recordava, em va trucar. Vaig donar-li excuses perquè no em venia de gust sortir, però finalment, per cansament de la seva insistència, vaig quedar-hi. Vam anar al col·legi major on vivia, a veure una pel·lícula. L'ambient, d'entrada, va semblar-me agradable: pulcre, net i sobri. Unes fotografies del Sant Pare revelaven la confessionalitat del centre. Abans de començar la pel·lícula, però, unes senyores que abans ens havien servit amablement cafès, ens van començar a explicar la grandesa de l'Obra de Déu i la importància per a l'home que significava saber-la administrar correctament".

"No cal dir que em va pujar la mosca al nas. ¿Què representava aquell discurs religiós en mig d'un grup de noies a punt de veure una pel·lícula? ¿Per què la meua amiga no mostrava cap senyal de sorpresa i seguia tan atentament les paraules d'aquella dona?"

La confirmació de les meves sospites va arribar quan va començar a circular per la sala un full on es demanaven les dades particulars de les noies i es feien preguntes de la mena de *¿estaries disposada a dedicar una part del teu temps a servir el Senyor?*"

Xavier Peiró i Eduard Company